

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**Karolína Kozlíková*****Reflexe pozice na trhu práce: vzdělání Ukrajinci v Praze*****Praha: FHS UK, 2021, 71 str.****Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.****Představení tématu:**

Předložená bakalářská práce Karolíny Kozlíkové se zabývá migrací kvalifikovaných a vysokoškolsky vzdělaných pracovníků z Ukrajiny, kteří se usazují v Praze. Hlavním cílem práce bylo zachytit a popsat uvažování o pracovních pozicích, které vzhledem ke svému vzdělání v České republice obsazují. Toto téma demonstrovala na vzorku sedmi informátorů, které získala metodou sněhové koule a prováděla s nimi polostrukturované a narativní rozhovory.

Formální stránka:

Práce formálně splňuje potřebné parametry. Její rozsah odpovídá standardům bakalářské práce. Strukturace textu je dobře zvolená, jednotlivá témata i podkapitoly na sebe vhodně navazují a doplňují se. Použitá literatura je dobře ocitována. Přehlednější by bylo v seznamu literatury oddělit odbornou literaturu a neodborné internetové zdroje. Občas je v práci možné nalézt poněkud krkolomnější větné formulace, překlepy či gramatické chyby, což bohužel kazí celkový dobrý dojem.

Relevance teoretických východisek:

Studentka si pro svou práci zvolila relevantní teoretická východiska a celá teoretická část práce je kvalitně, obsírně a přehledně zpracována. Na samotný úvod teoretické části studentka vhodně a stručně definovala tři klíčové pojmy práce – migrace, trh práce a terciální vzdělání. Téma terciálního vzdělání následně zasadila do kontextu Ukrajiny. Poté se více do hloubky věnovala teorii migrace, uvedla příčiny migrace z historického i novodobého hlediska s užším zaměřením na pracovní migraci a na vysoce kvalifikované migranty. Popisuje výzkum, který provedla v roce 2014 Magdalena Nowicka a který se týkal vzdělaných polských migrantů, kteří však navzdory svým dovednostem přijímají pozice na sekundárním trhu práce ve Velké Británii. Nowicka uvádí, že aktéři se považovali za vzdělané, nikoli však kvalifikované, což vypovídalo o napětí mezi vzdělávacími ideály a reálnou orientací na trhu práce. Vzdělání Poláci při migraci do Velké Británie diskurzivně znehodnocovali dovednosti získané prostřednictvím vzdělání v Polsku. Dle výzkumu Stenninga a Dawleye (2009), kterému se Nowicka také věnovala, byla směrodatná skutečnost, že agentury, které shánějí pracovníky v cizině, nepožadují doklady o kvalifikaci. To dokazuje, že hledají spíš méně kvalifikované pracovníky. Jak studentka uvádí, tyto výzkumy se v několika bodech podobají i jejímu vlastnímu výzkumu. Studentka se v teoretické části dále zabývá marginalizací migrantů, kontextem role vzdělání ve společnosti, a nakonec řeší otázku trhu práce v České republice. Tu rozvíjí o konkrétní popis migrace Ukrajinců do České republiky za rok 2019 a jejich postavení na našem trhu práce. Teoretická část tak tvoří přehledný a koherentní celek a je dobře zpracovaným uvedením do problematiky předkládaného výzkumu.

Vhodnost metodologie:

Metodologická část práce je také kvalitně zpracována. Studentka se postupně věnuje výzkumným otázkám, strategiím, technice tvorby dat, výběru vzorku a nakonec analýze, hodnocení a etice výzkumu.

Studentka zvolila pro svou práci vhodnou kvalitativní strategii a metodu polostrukturovaných rozhovorů, které doplňovala narativními rozhovory. V práci je podrobně vysvětleno, jakým způsobem rozhovory probíhaly.

Vhodný je také výběr vzorku, který tvoří homogenní celek sedmi jedinců, kteří splňují stejná kritéria a jsou si podobní ve významných charakteristikách. Všichni pocházeli z Ukrajiny, kde získali vysokoškolské vzdělání a kde také nějakou dobu před migrací do Prahy pracovali. Jejich pobyt v České republice byl minimálně dva roky, pohybovali se v rozmezí 35 – 50 let a všichni se zde nacházeli legálně (měli zaměstnanecké karty).

Studentka nahrávané rozhovory přepisovala, následně analyzovala, kódovala a vyhodnocovala. Dodržela i pravidla etiky výzkumu a své informátory anonymizovala smyšlenými jmény.

Zpracování empirické části:

Empirická část předkládané práce je vhodně strukturovaná. Studentka se postupně věnuje třem hlavním výzkumným otázkám. Začíná analýzou toho, co pro dané informátory znamená jejich vysokoškolské vzdělání, dále se věnuje otázce, jak toto vzdělání využívají v České republice. Následuje analýza skutečnosti, proč daní migranti odcházejí za prací do České republiky i přesto, že se zde oproti zemi původu snižuje jejich sociální status. Na závěr empirické části je popis reflexe pracovní pozice, ve které se aktuálně migranti z Ukrajiny nachází.

Tato témata jsou zvolena vzhledem k výzkumné otázce relevantně. Studentka uvádí doslovné přepisy rozhovorů, které vhodně upravila do čtivé podoby (jak předtím avizovala v metodologické části). Doslovné citace dodávají práci na výpovědní autenticitě. Následuje vlastní analýza výpovědi studentkou. Z užitých citací a následné analýzy by však mohl být vytvořen čtivější celek, ve kterém by výpovědi plynule navazovaly na analýzu a komentář studentky.

Na konci každé kapitoly, která se věnuje výzkumné otázce, je „shrnutí výzkumné otázky“, kde studentka přehledně sumarizuje zjištěné skutečnosti.

Bylo by zajímavé, kdyby studentka v empirické části reflektovala výzkumy Nowické, Stenninga a Dawleye, kterým se obšírně věnovala v teoretické části práci a následně analyzovala, v jakých bodech se shodují zkušenosti vzdělaných Ukrajinců v Praze se vzdělanými polskými migranty ve Velké Británii.

Hodnocení:

Téma předložené bakalářské práce je zajímavé, relevantní a aktuální. Studentka si velmi dobře poradila s teoretickou částí i se zvolenou metodologií.

Empirická část je logicky členěna s ohledem na výzkumné otázky, její jedinou slabinou je to, že by mohla být v některých pasážích zpracována čtivější formou. Výzkumné otázky byly zodpovězeny a shrnuty v závěru v práci.

Bakalářskou práci **navrhuji k obhajobě** a hodnotím ji známkou **1-2**.